

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ

ΜΑΙΟΣ 2016

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΕ-28– ΕΥΡΩΖΩΝΗ)

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ –ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ –ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ – ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΕ-28– ΕΥΡΩΖΩΝΗ)

1 Ιουνίου 2016

Το IOBE διεξάγει κάθε μήνα από το 1981 Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στις επιχειρήσεις στους τέσσερις τομείς της οικονομίας και, από τον Μάιο του 2008, και στους καταναλωτές. Οι έρευνες αποτελούν μέρος του κοινού εναρμονισμένου προγράμματος που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (DG ECFIN) και τα αποτελέσματά τους χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του δείκτη οικονομικού κλίματος σε Ελλάδα και στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, ενώ δημοσιεύονται αναλυτικά στις εκδόσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι αναλύσεις που δημοσιεύονται κάθε μήνα με τη μορφή αυτής της έκδοσης στηρίζονται στα πρωτογενή, αναλυτικά στοιχεία για πάνω από 1000 επιχειρήσεις και αντιπροσωπευτικό δείγμα 1500 καταναλωτών, όπως προκύπτουν από τις έρευνες που διεξάγει αποκλειστικά και μόνο το IOBE για την Ελλάδα για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Επόμενο δελτίο: **01/07/ 2016**

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ: ΕΕ-28, ΕΥΡΩΖΩΝΗ, ΕΛΛΑΔΑ**Ε.Ε – ΕΥΡΩΖΩΝΗ: Το οικονομικό κλίμα βελτιώνεται εκ νέου σε ΕΕ και Ευρωζώνη**

Τον Μάιο, το οικονομικό κλίμα βελτιώνεται εκ νέου, τόσο στην ΕΕ, όσο και στην Ευρωζώνη, με το σχετικό δείκτη να κερδίζει αντίστοιχα +0,5 και +0,7 μονάδες και να διαμορφώνεται στις 105,7 και τις 104,7 μονάδες, πάνω από τα επίπεδα του μακροχρόνιου μέσου όρου του.

Αναλυτικότερα στην **Ευρωζώνη**, η άνοδος του δείκτη εκπορεύεται από την ανάκαμψη της **καταναλωτικής εμπιστοσύνης** (κατά +2,3 μον.), αλλά και τη βελτίωση των προσδοκιών στο **Λιανικό εμπόριο** (+1,9) και στον τομέα των **Κατασκευών** (+1,7). Το κλίμα στη **Βιομηχανία** παραμένει σταθερό, ενώ στις **Υπηρεσίες** καταγράφει οριακή πτώση (-0,4). Στο επίπεδο των μεγαλύτερων ευρωπαϊκών χωρών, το κλίμα βελτιώνεται στην Γαλλία (+1,5) και οριακά στην Γερμανία (+0,4), ενώ χειροτερεύει ελαφρά στην Ισπανία (-0,4) και παραμένει εν πολλοίς αμετάβλητο σε Ιταλία (+0,3) και Ολλανδία (-0,1).

Παραπλήσιες είναι οι εξελίξεις και στην **ΕΕ**, με τη βελτίωση στο οικονομικό κλίμα να είναι αποτέλεσμα των βελτιωμένων προσδοκιών στο Ην. Βασίλειο (+1,3), αφού στην Πολωνία καταγράφεται επιδείνωση (-1,6). Σε τομεακό επίπεδο, το κλίμα βελτιώνεται στις Κατασκευές (+2,9), το Λιανικό εμπόριο (+0,9) και στους καταναλωτές (+1,1), δεν μεταβάλλεται επί της ουσίας στη Βιομηχανία (+0,3) και επιδεινώνεται στις Υπηρεσίες (-1,0). Αναλυτικότερα:

- Στη **Βιομηχανία**, οι δείκτες επιχειρηματικών προσδοκιών διαμορφώνονται στις -3,4 και -3,6 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη. Οι προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής επιδεινώνονται ήπια σε αμφότερες τις ζώνες, αντίθετα από τις εκτιμήσεις για τα επίπεδα παραγγελιών και ζήτησης και τις εκτιμήσεις για τα αποθέματα, δείκτες οι οποίοι και ελαφρώς βελτιώνονται.
- Στις **Υπηρεσίες**, οι δείκτες προσδοκιών διαμορφώνονται στις +10,0 και +11,3 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη αντίστοιχα. Οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την τρέχουσα δραστηριότητά τους χάνουν έδαφος, περισσότερο δε στην ΕΕ, όπως και οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση. Αντίθετα, οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της βελτιώνονται και στις δύο ζώνες.
- Στο **Λιανικό Εμπόριο**, οι σχετικοί δείκτες διαμορφώνονται στις +2,9 μονάδες στην ΕΕ και τις +3,2 μονάδες στην Ευρωζώνη. Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα επιχειρηματική δραστηριότητα βελτιώνονται και στις δύο ζώνες, περισσότερο όμως στην Ευρωζώνη, με τις εκτιμήσεις για τα αποθέματα να υποδηλώνουν αποκλιμάκωση. Τέλος, οριακώς πτωτικά κινείται ο δείκτης των προβλέψεων για τις πωλήσεις τους επόμενους μήνες στην ΕΕ.
- Στις **Κατασκευές**, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών κινείται στις -13,1 και -17,5 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη αντίστοιχα. Οι προβλέψεις για το επίπεδο των εργασιών μεταβάλλονται θετικά σε αμφότερες τις ζώνες, ενώ οι προβλέψεις για την απασχόληση βελτιώνονται μόνο στην ΕΕ.
- Ο **Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης** διαμορφώνεται στις -5,7 και -7,0 μονάδες στην ΕΕ και την Ευρωζώνη αντίστοιχα. Οι προβλέψεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους δεν μεταβάλλονται, ενώ οι προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση της χώρας κερδίζουν έδαφος, εντονότερα στην Ευρωζώνη. Η πρόθεση αποταμίευσης βελτιώνεται και στις δύο ζώνες, όπως και οι προβλέψεις για την εξέλιξη της ανεργίας.

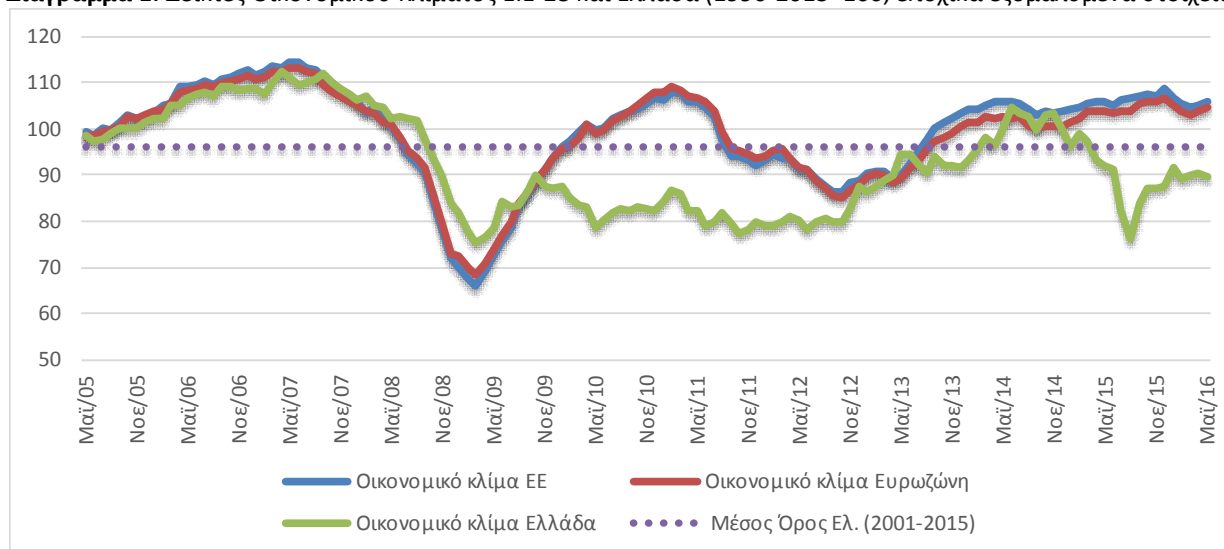
Πίνακας 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος (1990-2015=100, εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)¹

Περιοχή	Ακραίες τιμές ²		Μέσος όρος									
	Min	Max	2001-2015	2011	2012	2013	2014	2015				
ΕΕ-28	67,2 Μαρ-09	114,1 Ιουν-07	99,8	101,3	91,0	95,9	105,0	106,7				
Ευρωζώνη	70,0 Μαρ-09	113,5 Ιαν-01	99,0	102,2	90,8	93,8	101,3	104,3				
Ελλάδα	74,4 Μαρ-09	111,9 Απρ-04	95,8	81,0	80,3	90,8	99,5	88,7				
Περιοχή	2015											
	Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
ΕΕ-28	104,4	104,7	105,6	106,0	106,0	105,1	106,1	106,5	107,2	107,4	107,2	108,5
Ευρωζώνη	101,5	102,3	103,9	103,8	103,8	103,4	103,9	104,0	105,5	106,1	106,0	106,7
Ελλάδα	95,9	98,8	97,3	93,3	92,0	91,2	82,1	76,1	83,8	87,1	87,1	87,6
Περιοχή	2016											
	Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
ΕΕ-28	106,7	105,3	104,6	105,2	105,7							
Ευρωζώνη	105,0	104,0	103,0	104,0	104,7							
Ελλάδα	91,6	89,0	90,1	90,3	89,7							

¹ Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος είναι το σταθμισμένο άθροισμα των Δεικτών Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία, τις Κατασκευές, το Λιανικό Εμπόριο, τις Υπηρεσίες και του Δείκτη Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης.

² Οι ακραίες τιμές αναφέρονται στην περίοδο 2001-2014, σε όλους τους πίνακες

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

Διάγραμμα 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος Ε.Ε-28 και Ελλάδα (1990-2015=100, εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

- Τέλος, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες** (δεν περιλαμβάνεται στο δείκτη οικονομικού κλίματος) ανακάμπτει στην ΕΕ (+9,1 από +4,1 μον.), αλλά και στην Ευρωζώνη (+5,5 από +0,6 μον.). Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων βελτιώνονται και στις δύο ζώνες, όπως και οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία της ζήτησης, αλλά και οι προβλέψεις της ζήτησης στο επόμενο τρίμηνο.

ΕΛΛΑΔΑ: Μικρή επιδείνωση του οικονομικού κλίματος, κυρίως λόγω χαμηλότερων προσδοκιών στη Βιομηχανία

Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος στην Ελλάδα υποχωρεί τον Μάιο στις 89,7 μονάδες από 90,3 μονάδες, σε επίδοση χαμηλότερη και έναντι της αντίστοιχης περυσινής (92 μονάδες). Ωστόσο, η εξέλιξη αυτή είναι αποτέλεσμα κυρίως της ενίσχυσης της απαισιοδοξίας στον τομέα της Βιομηχανίας, καθώς στους υπόλοιπους τομείς σημειώνεται σταθερότητα ή μικρή βελτίωση. Αλλά και στην πλευρά των καταναλωτών, ανακόπτεται η πτωτική πορεία της καταναλωτικής εμπιστοσύνης μετά από 4 μήνες συνεχόμενης επιδείνωσης. **Η προοπτική ολοκλήρωσης της πρώτης αξιολόγησης του εφαρμοζόμενου προγράμματος, φαίνεται να αντανακλάται στις προσδοκίες των περισσότερων ως γεγονός υψηλής σημασίας για την ελληνική οικονομία, που αντισταθμίζει σε μεγάλο βαθμό τις αρνητικές συνέπειες που φέρουν οι αλλαγές στο ασφαλιστικό και φορολογικό σύστημα. Σε μια άλλη ανάγνωση, μπορούμε να θεωρήσουμε ότι το μεγαλύτερο μέρος της αρνητικής επίδρασης των μέτρων αυτών είχε ήδη προεξοφληθεί κατά τους προηγούμενους μήνες, παρόλο που αυτά δεν είχαν οριστικοποιηθεί και εφαρμοστεί. Ταυτόχρονα η αναμενόμενη εκταμίευση μέρους της δόσης και δρομολόγηση αποπληρωμής κάποιων οφειλών του Δημοσίου φαίνεται να αποτιμάται επίσης θετικά από την επιχειρηματική κοινότητα.**

Αναλυτικότερα:

- στη **Βιομηχανία**, οι θετικές προβλέψεις για την παραγωγή τους προσεχείς μήνες εξασθένησαν σημαντικά, το ισοζύγιο στις εκτιμήσεις για τα αποθέματα διαμορφώθηκε σχεδόν στο ίδιο επίπεδο, ενώ οι αρνητικές εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση βελτιώθηκαν ήπια.
- στις **Υπηρεσίες**, οι αρνητικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων, όπως και οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης αμβλύνονται, ενώ και οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση, αλλάζουν τάση και γίνονται θετικές.
- στο **Λιανικό Εμπόριο**, οι θετικές εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις ενισχύονται ελαφρά, όπως συμβαίνει και με τις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξή τους, με τον δείκτη των αποθεμάτων να παραμένει εν πολλοίς αμετάβλητος.
- στις **Κατασκευές**, η βελτίωση των προσδοκιών οφείλεται στις καλύτερες προβλέψεις για την απασχόληση του τομέα, αφού ο δείκτης για το προβλεπόμενο επίπεδο εργασιών δεν μεταβλήθηκε.
- στην **Καταναλωτική Εμπιστοσύνη**, η ανάκαμψη του δείκτη προέρχεται αφενός από τη βελτίωση στην πρόθεση για αποταμίευση, αφετέρου από τις λιγότερο δυσμενείς προβλέψεις για την εξέλιξη της ανεργίας, με τις προβλέψεις των νοικοκυριών για την οικονομική τους κατάσταση το επόμενο 12-μηνο και την οικονομική κατάσταση της χώρας να επιδεινώνονται.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ: Νέα επιδείνωση των προσδοκιών, από δυσμενέστερες προβλέψεις παραγωγής και πωλήσεων

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία υποχώρησε τον Μάιο για δεύτερο συνεχόμενο μήνα, φθάνοντας στις 90,1 (από 93,7) μονάδες. Ωστόσο, παρέμεινε ελαφρώς υψηλότερα έναντι της αντίστοιχης περυσινής του επίδοσης (87,2 μον.). **Από τις βασικές μεταβλητές του δείκτη, οι θετικές προβλέψεις για την παραγωγή τους προσεχείς μήνες εξασθένησαν σημαντικά, το ισοζύγιο στις εκτιμήσεις για τα αποθέματα διαμορφώθηκε σχεδόν στο ίδιο επίπεδο, ενώ οι αρνητικές εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση βελτιώθηκαν ήπια.** Αναλυτικά:

α) Σε **επίπεδο παραγγελιών και τρέχουσας ζήτησης**, ο αρνητικός δείκτης αμβλύνθηκε και τον Μάιο, κατά 4 μονάδες, στις -21, με το 1/3 των επιχειρήσεων να δηλώνουν εκ νέου χαμηλές για την εποχή παραγγελίες και το 11% (από 9%) να αναφέρει το αντίθετο.

β) Στις **προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής τους προσεχείς 3-4 μήνες**, το σχετικό ισοζύγιο υποχώρησε στις +7 (από +23) μονάδες, με το 27% (από 35%) των επιχειρήσεων να προβλέπει ανάκαμψη της παραγωγής το επόμενο τρίμηνο και το 20% (από 2%) να αναμένει μείωσή της.

γ) Σε όρους **αποθεμάτων έτοιμων προϊόντων**, το σχετικό ισοζύγιο μεταβλήθηκε οριακά προς τα κάτω, στις +11 μονάδες, με το 17% (από 22%) των επιχειρήσεων να αναφέρει και πάλι υψηλά για την εποχή αποθέματα και το 6% (από 10%) να δηλώνει το αντίθετο.

δ) Στους δείκτες **εξαγωγικής δραστηριότητας** καταγράφονται τον Μάιο μικτές τάσεις: οι **τρέχουσες εκτιμήσεις για εξαγωγές το τελευταίο τρίμηνο** κινούνται προς τα πάνω (+17 από +11 μον. ο δείκτης), ενώ σε ό,τι αφορά τις **εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση εξωτερικού** και τις **προβλέψεις για εξαγωγές τους προσεχείς μήνες**, οι σχετικοί δείκτες σημειώνουν πτώση (-15 από -11 μον. και +23 από +29 μον. αντίστοιχα).

ε) Το ισοζύγιο των +31 μονάδων στις **προβλέψεις για τις πωλήσεις τους προσεχείς μήνες** μεταβάλλεται αρνητικά τον Μάιο, υποχωρώντας στις +15 μονάδες, με το 14% (από 11%) των επιχειρήσεων εκ νέου να αναμένει μείωση πωλήσεων το προσεχές διάστημα και το 28% (από 42%) αύξησή τους. Αντιθέτως, ανοδικά κινούνται οι εκτιμήσεις στις **τρέχουσες πωλήσεις**, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις +16 (από +2) μονάδες.

στ) Οι **μήνες εξασφαλισμένης παραγωγής** διαμορφώνονται τον Μάιο στους 4,7 (από 4,5) μήνες, ενώ το **ποσοστό χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού** παραμένει στο 68,6%.

ζ) Ο οριακά αρνητικός δείκτης του Απριλίου στις **προβλέψεις για την απασχόληση** υποχώρησε ελαφρώς, στις -3 μονάδες, με το ποσοστό των επιχειρήσεων που προβλέπει άνοδο της απασχόλησης εντός του προσεχούς τριμήνου να παραμένει στο 10%, ενώ το ποσοστό εκείνων που αναμένουν πτώση της να διαμορφώνεται στο 13% (από 9%).

η) Το αρνητικό ισοζύγιο των -8 μονάδων στις **προβλέψεις για τις μεταβολές των τιμών** διαμορφώθηκε τον Μάιο στις +2 μονάδες, με το 84% (από 80%) των επιχειρήσεων να προβλέπει εκ νέου σταθερότητα τιμών το επόμενο τρίμηνο και το 9% (από 6%) άνοδό τους.

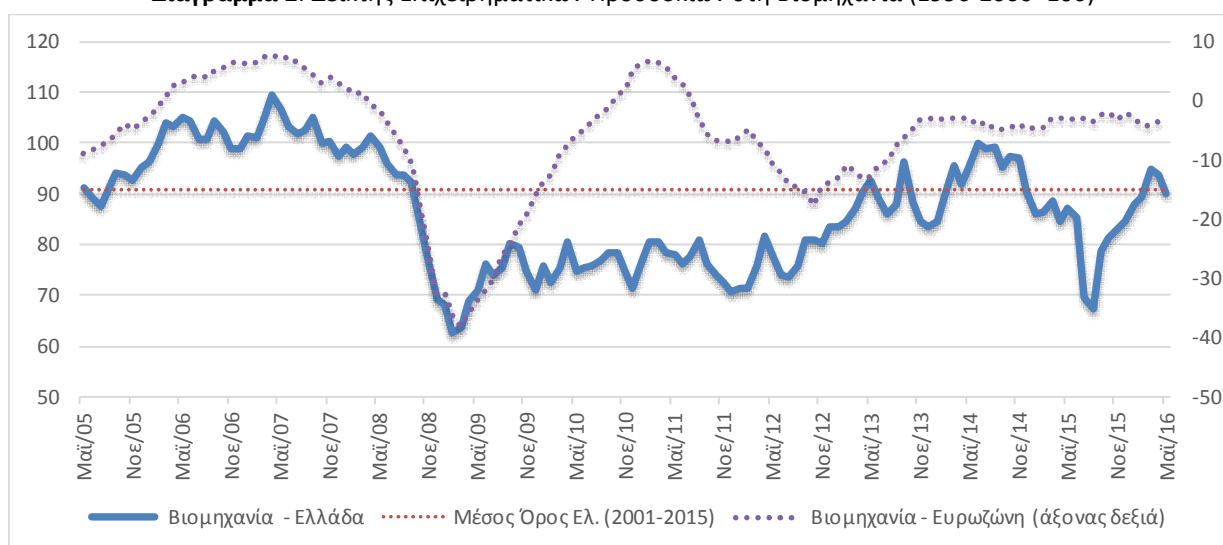
Πίνακας 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία

Τομέας	Ακραίες τιμές		Μέσος όρος						
	Min	Max	2001-2015	2011	2012	2013	2014	2015	
Βιομηχανία (1996-2006=100)	62,8 Φεβ-09	109,5 Απρ-07	90,3	76,9	77,2	87,8	94,6	81,9	
2015									
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O
86,1	86,6	88,8	84,6	87,2	85,2	69,5	67,4	78,8	81,2
N	Δ								
83	84,6								
2016									
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O
87,9	89,2	94,8	93,7	90,1					
N	Δ								

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις προβλέψεις παραγωγής, τις εκτιμήσεις για το ύψος των αποθεμάτων και τις εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία (1996-2006=100)

Πηγή: IOBE, DG Ecfm. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από την DG Ecfm

Σε επίπεδο βασικών τομέων, οι σχετικές τάσεις είναι πτωτικές. Αναλυτικά:

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στα **Καταναλωτικά αγαθά** υποχώρησε τον Μάιο στις 91,2 (από 93,9) μονάδες. Το ισοζύγιο παραγγελιών και εγχώριας ζήτησης μεταβλήθηκε θετικά, από τις -23 στις -10 μονάδες, ενώ αντίθετα, στις προβλέψεις για την παραγωγή, ο σχετικός δείκτης μειώθηκε αισθητά, κατά 24 μονάδες, στις +8, με το ισοζύγιο των αποθεμάτων να περιορίζεται ελαφρώς, στις +15 (από +18) μονάδες. Οι τάσεις στις εξαγωγικές μεταβλητές είναι εν γένει πτωτικές, ενώ σε ό,τι αφορά τις προβλέψεις για την απασχόληση, το σχετικό ισοζύγιο επιδεινώθηκε, καθώς ισοσκελίστηκε (από +4 μον.). Τέλος, οι αποπληθωριστικές προβλέψεις για τις τιμές εντάθηκαν ελαφρώς (στις -4 από -2 μον. ο σχετικός δείκτης), με το 86% (από 83%) των επιχειρήσεων εκ νέου να αναμένει σταθερότητα.

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Κεφαλαιουχικά αγαθά** υποχώρησε σημαντικά τον Μάιο, κινούμενος στις 78,5 (από 93,6) μονάδες. Το ισοζύγιο των προβλέψεων για την παραγωγή σημείωσε κάθετη πτώση, στις +3 (από +31) μονάδες, με το δείκτη των εκτιμήσεων για τις παραγγελίες και τη ζήτηση να χάνει επίσης πολύτιμο έδαφος (στις -46 από -29 μον.) και το ισοζύγιο εκτιμήσεων των αποθεμάτων να διαμορφώνεται εκ νέου στις +18 μονάδες. Η τάση σε όλους τους δείκτες για τις εξαγωγικές προοπτικές ήταν πτωτική, ενώ στις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της απασχόλησης, το σχετικό ισοσκελισμένο ισοζύγιο έγινε σαφώς

αρνητικό (-11 μονάδες), με τη μεγάλη πλειονότητα των επιχειρήσεων (85% από 92%) να αναμένει σταθερότητα. Στις τιμές, ο σχετικός δείκτης των -9 μονάδων, εξομαλύνθηκε στη -1 μονάδα, με το 92% (από 89%) των επιχειρήσεων να μην αναμένει μεταβολές το προσεχές χρονικό διάστημα.

Οριακή υποχώρηση στις 93,1 (από 93,9) μονάδες κατέγραψε ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Ενδιάμεσα αγαθά**. Το ισοζύγιο των προβλέψεων για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της παραγωγής απώλεσε 5 μονάδες και διαμορφώθηκε στις +8 μονάδες, ενώ ως προς το ύψος των αποθεμάτων, ο σχετικός δείκτης παρέμεινε επί της ουσίας αμετάβλητος, στις +4 μονάδες. Το αρνητικό ισοζύγιο των εκτιμήσεων για τις τρέχουσες παραγγελίες και τη ζήτηση αμβλύνθηκε οριακά (-24 από -26 μον.), ενώ από τα υπόλοιπα στοιχεία, ανοδικές ήταν οι τάσεις στους εξαγωγικούς δείκτες, αλλά και στο ισοζύγιο προβλέψεων της βραχυπρόθεσμης απασχόλησης (στις -4 από -8 μον.). Τέλος, το αρνητικό ισοζύγιο των -14 μονάδων στις τιμές μεταβλήθηκε σε θετικό (+9 μονάδες), με τα 4/5 των επιχειρήσεων να προβλέπουν σταθερότητα τιμών (από 70%) και το 12% (από 18%) άνοδό τους.

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ: Βελτίωση προσδοκιών με άξονα τις Ιδιωτικές Κατασκευές

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές ενισχύθηκε τον Μάιο, ύστερα από ένα δίμηνο πτώσης, και διαμορφώθηκε στις 65,7 (από 57,5) μονάδες, χαμηλότερα και σε σχέση με την αντίστοιχη περυσινή του επίδοση (57 μον.). **Η βελτίωση των προσδοκιών οφείλεται στις καλύτερες προβλέψεις για την απασχόληση του τομέα, αφού ο δείκτης για το προβλεπόμενο επίπεδο εργασιών δεν μεταβλήθηκε. Σε επίπεδο τομέων, η άνοδος του δείκτη εκπορεύεται από τις Ιδιωτικές Κατασκευές, αφού στα Δημόσια Έργα καταγράφηκε επιδείνωση.** Αναλυτικά, στο σύνολο του τομέα, ο αρνητικός δείκτης στις προβλέψεις για το πρόγραμμα εργασιών των επιχειρήσεων παραμένει αμετάβλητος τον Μάιο, στις -63 μονάδες, με το 66% των επιχειρήσεων να διατυπώνει εκ νέου απαισιόδοξες προβλέψεις για το επίπεδο των εργασιών του το επόμενο τρίμηνο και ένα 3% να δηλώνει το αντίθετο. Σε ότι αφορά το ισοζύγιο προβλέψεων για την απασχόληση, αυξήθηκε τον Μάιο κατά 15 μονάδες (στις -12), με το 26% (από 40%) των ερωτηθέντων να προβλέπουν μείωση των θέσεων εργασίας στον τομέα και το 14% εκ νέου άνοδο. Στα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, ο αρνητικός δείκτης των εκτιμήσεων για την τρέχουσα πορεία εργασιών των επιχειρήσεων μεταβλήθηκε θετικά (στις -16 από -32 μον.), ενώ οι μήνες εξασφαλισμένης δραστηριότητας αυξήθηκαν οριακά στους 9,4 (από 9). Στις τιμές, το σχετικό αρνητικό ισοζύγιο εξομαλύνθηκε στις -28 (από -37) μονάδες, ενώ τέλος, διατηρήθηκε στο ίδιο επίπεδο (4%), για τέταρτο κατά σειρά μήνα, το ποσοστό των επιχειρήσεων που αναφέρουν απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία. Από τις υπόλοιπες επιχειρήσεις, το 41% επισήμανε την ανεπαρκή χρηματοδότηση, το 45% τη χαμηλή ζήτηση και ένα 11% τους τρέχοντες παράγοντες (δυσμενής οικονομική κατάσταση, οι κεφαλαιακοί έλεγχοι κ.λπ.), ως τα βασικότερα εμπόδια στη λειτουργία του.

Αναλυτικά στους επιμέρους κλάδους:

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Ιδιωτικές Κατασκευές** αυξήθηκε τον Μάιο στις 96,7 (από 71,7) μονάδες, αισθητά υψηλότερα από το περυσινό του, πολύ χαμηλό επίπεδο (38,7 μονάδες). Από τις βασικές μεταβλητές του δείκτη, το ισοζύγιο προβλέψεων για το επίπεδο προγραμματισμένων εργασιών κέρδισε έδαφος (στις -31 από τις -42 μον.), ενώ στις προβλέψεις για την απασχόληση του κλάδου καταγράφηκε αισθητή άνοδος (+31 από -11 μον. ο δείκτης). Σε ό,τι αφορά τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία

εργασιών των επιχειρήσεων βελτιώθηκαν σημαντικά (+30 από -1 μον. ο δείκτης), ενώ οι μήνες εξασφαλισμένης δραστηριότητας διαμορφώθηκαν στους 7,6 (από 4,5). Στις τιμές, οι αποπληθωριστικές προσδοκίες αμβλύνθηκαν κατά 20 μονάδες (-18 μον. ο δείκτης), ενώ τέλος, διαμορφώθηκε στο 11% (από 16%) το ποσοστό των επιχειρήσεων που δεν αναφέρουν προσκόμματα στη λειτουργία τους. Από τις υπόλοιπες, το 38% δήλωσε την ανεπάρκεια χρηματοδότησης, το 48% τη χαμηλή ζήτηση και ένα 4% τους λοιπούς συγκυριακούς παράγοντες ως τα βασικότερα λειτουργικά προσκόμματα.

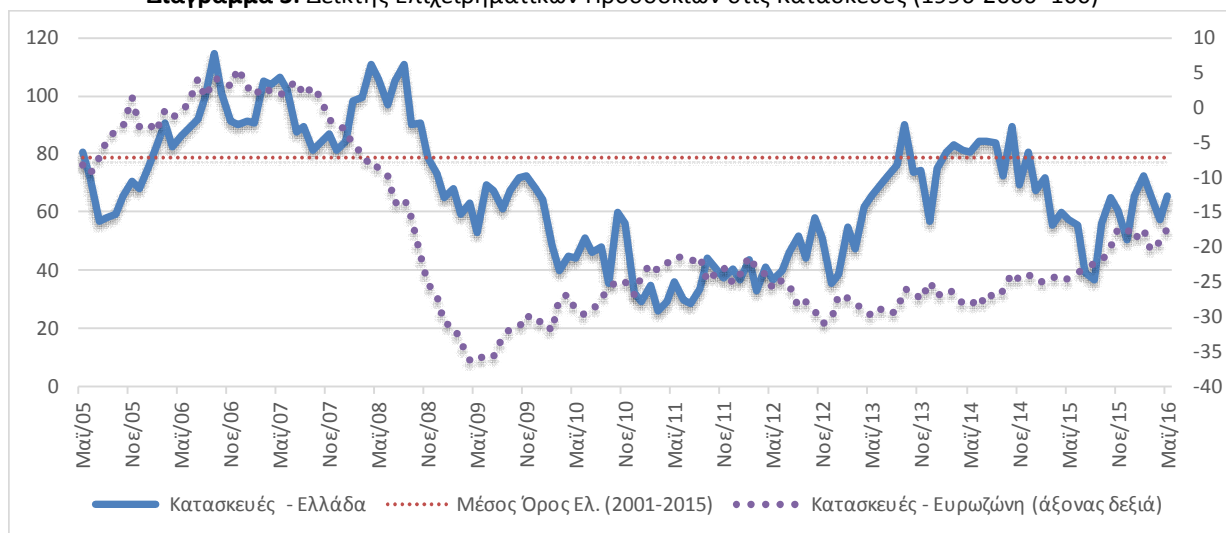
Πίνακας 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές

Τομέας		Ακραίες τιμές			Μέσος όρος						
Κατασκευές (1996-2006=100)		Min	Max		2001-2015	2011	2012	2013	2014	2015	
		26,3 Μαρ-11	123,8 Σεπ-03		77,2	34,2	43,2	65,0	80,4	56,4	
2015											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
67,4	71,9	55,8	59,7	57,5	55,7	39,3	39,3	56,3	65,2	60,5	50,8
2016											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
65,6	72,7	65,8	57,5	65,7							

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις για το πρόγραμμα των εργασιών και τις προβλέψεις για την απασχόληση.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές (1996-2006=100)

Πηγή: IOBE, DG Ecfm. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από την DG Ecfm

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Κατασκευές Δημοσίων Έργων** υποχώρησε και τον Μάιο, στις 48,9 (από 53) μονάδες, σε επίπεδο χαμηλότερο και από το αντίστοιχο περυσινό (63,5 μον.). Ως προς το πρόγραμμα εργασιών του κλάδου, ο ήδη πολύ χαμηλός δείκτης των -71 μονάδων μειώθηκε περαιτέρω (στις -78 μον.). Στις προβλέψεις για την απασχόληση καταγράφηκε σταθερότητα σε χαμηλά επίπεδα, για τρίτο διαδοχικό μήνα (στις -32 μον. το σχετικό ισοζύγιο), με το 2% (από 13%) των επιχειρήσεων να αναμένει αύξηση των θέσεων εργασίας το επόμενο χρονικό διάστημα και το 34% (από 45%) μείωσή τους. Στις υπόλοιπες μεταβλητές, οι αρνητικές εκτιμήσεις για τις τρέχουσες εργασίες των επιχειρήσεων βελτιώθηκαν ελαφρώς (στις -38 από -42 μον. ο δείκτης), ενώ στις τιμές, η αποπληθωριστική τάση διατηρήθηκε, αλλά ήταν λίγο ηπιότερη (στις -33 από -37 μον. το ισοζύγιο). Τέλος, διαμορφώθηκε εκ νέου στο οριακό 1%

το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, με το 42% να αναφέρει την ελλιπή χρηματοδότηση, το 43% τη χαμηλή ζήτηση και ένα 14% την τρέχουσα οικονομική κατάσταση ως τα κυριότερα επιχειρηματικά κωλύματα.

ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ: Βελτίωση επιχειρηματικών προσδοκιών, θετικότερες προοπτικές για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στο **Λιανικό Εμπόριο** βελτιώνεται εκ νέου τον Μάιο, κινούμενος στις 102,6 (από 97,5) μονάδες, υψηλότερα μάλιστα και σε σύγκριση με την αντίστοιχη περσινή του επίδοση (94 μον.). Από τις κύριες μεταβλητές του δείκτη, **οι θετικές εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις ενισχύονται ελαφρά, όπως συμβαίνει και με τις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξή τους, με τον δείκτη των αποθεμάτων να παραμένει εν πολλοίς αμετάβλητος**. Αναλυτικά, οι θετικές εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις τους κερδίζουν έδαφος, με το σχετικό δείκτη να κινείται στις +8 (από +3) μονάδες και το 37% των επιχειρήσεων να δηλώνει αυξημένες πωλήσεις, έναντι ενός 30% (από 36%) που αναφέρει το αντίθετο. Ο δείκτης των αποθεμάτων παραμένει αμετάβλητος στις +2 μονάδες, ενώ οι προβλέψεις για την εξέλιξη των πωλήσεων το επόμενο τρίμηνο είναι ακόμα πιο αισιόδοξες, με το σχετικό ισοζύγιο των +22 μονάδων να διευρύνεται στις +34 μονάδες. Παρά τη βελτίωση στις πωλήσεις πάντως, το ισοζύγιο στις παραγγελίες προς προμηθευτές παραμένει σταθερό στις +10 μονάδες, ενώ οι έντονα θετικές προβλέψεις για την απασχόληση αποκλιμακώνονται ελαφρά (στις +27 από +36 μονάδες ο σχετικός δείκτης). Τέλος, ως προς τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη των τιμών, το σχετικό ισοζύγιο των -4 μονάδων αλλάζει τάση και γίνεται θετικό (στις +14 μον.), καθώς η αύξηση των συντελεστών ΦΠΑ από 1/6/2016 αναμένεται να επηρεάσει τις τιμές.

Οι εξελίξεις σε επιμέρους κλάδους του Λιανικού εμπορίου είναι οι εξής:

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Τρόφιμα – Ποτά – Καπνός** χάνει έδαφος τον Μάιο, φθάνοντας στις 123 (από 129,1) μονάδες, παραμένοντας όμως σε μία από τις υψηλότερες επιδόσεις των τελευταίων επτά ετών. Οι έντονα θετικές εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις εξασθενούν ελάχιστα, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις +74 (από +76) μονάδες, ενώ το ισοζύγιο πωλήσεων της επόμενης περιόδου παραμένει αμετάβλητο στις +78 μονάδες. Στις εκτιμήσεις για τα αποθέματα, ο αντίστοιχος δείκτης αυξάνεται στις +15 (από -6) μονάδες, ενώ οι προβλέψεις για τις παραγγελίες προς προμηθευτές επιδεινώνονται κατά 20 μονάδες, διορθώνοντας τη μεγάλη άνοδο του Απριλίου (+45 μον.). Αποκλιμάκωση παρατηρείται και στις προβλέψεις για την εξέλιξη της απασχόλησης του κλάδου (+41 από +57 μον. ο δείκτης), ενώ στις τιμές, ο σχετικός δείκτης σκαρφαλώνει στις +18 (από -3) μονάδες.

Ανοδικά κινείται τον Μάιο ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Υφάσματα – Ένδυση – Υπόδηση**, στις 93,3 (από 89,2) μονάδες, σε υψηλότερα επίπεδα σε σχέση με τα αντίστοιχα περσινά (66,7 μονάδες). Από τα βασικά στοιχεία δραστηριότητας, οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις επιδεινώνονται αισθητά (-37 από -2 μον. το ισοζύγιο), εξέλιξη η οποία όμως αντισταθμίζεται από τις ανοδικές προβλέψεις για τις βραχυπρόθεσμες πωλήσεις (στις +8 από -12 μον. το σχετικό ισοζύγιο), αλλά και τη ρευστοποίηση αποθεμάτων (στις -13 από +15 μον.). Οι αρνητικές προβλέψεις σχετικά με τις παραγγελίες προς προμηθευτές το επόμενο τρίμηνο εξομαλύνονται κατά 30 μονάδες (στις -5 μον. το ισοζύγιο), ενώ στις προσδοκίες για την

απασχόληση καταγράφεται πτώση στο σχετικό δείκτη (-18 από -1 μον.). Τέλος, στις τιμές, το σχετικό ισοσκελισμένο ισοζύγιο χάνει 13 μονάδες, με το 13% των ερωτηθέντων να προβλέπουν μείωση τιμών και οι υπόλοιπες σταθερότητα.

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Είδη Οικιακού Εξοπλισμού** βελτιώνονται αισθητά τον Μάιο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 102,4 (από 73,6) μονάδες, υψηλότερα σε σύγκριση με την ίδια περίοδο πέρυσι (86,9 μον.). Ο – μέχρι τον προηγούμενο μήνα - αρνητικός δείκτης για τις τρέχουσες πωλήσεις αλλάζει τάση και γίνεται θετικός στις +10 (από -34) μονάδες, ενώ ανάλογη είναι και η μεταβολή στις προβλέψεις για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου (στις +17 από -23 μον. ο δείκτης). Το αρνητικό ισοζύγιο των -2 μονάδων στις εκτιμήσεις των αποθεμάτων κινείται στις -14 μονάδες, υποδηλώνοντας σημαντική ρευστοποίηση, ενώ ο δείκτης των παραγγελιών προς προμηθευτές το επόμενο τρίμηνο διαμορφώνεται στις +2 (από -2) μονάδες. Στις προβλέψεις για την απασχόληση του κλάδου, το αρνητικό ισοζύγιο των -7 μονάδων αμβλύνεται στις -4 μονάδες, ενώ τέλος, ως προς τις τιμές, ο αντίστοιχος δείκτης φθάνει στις +5 (από -1) μονάδες, με τη συντριπτική πλειονότητα των επιχειρήσεων (92%) να αναμένει πάντως σταθερότητα.

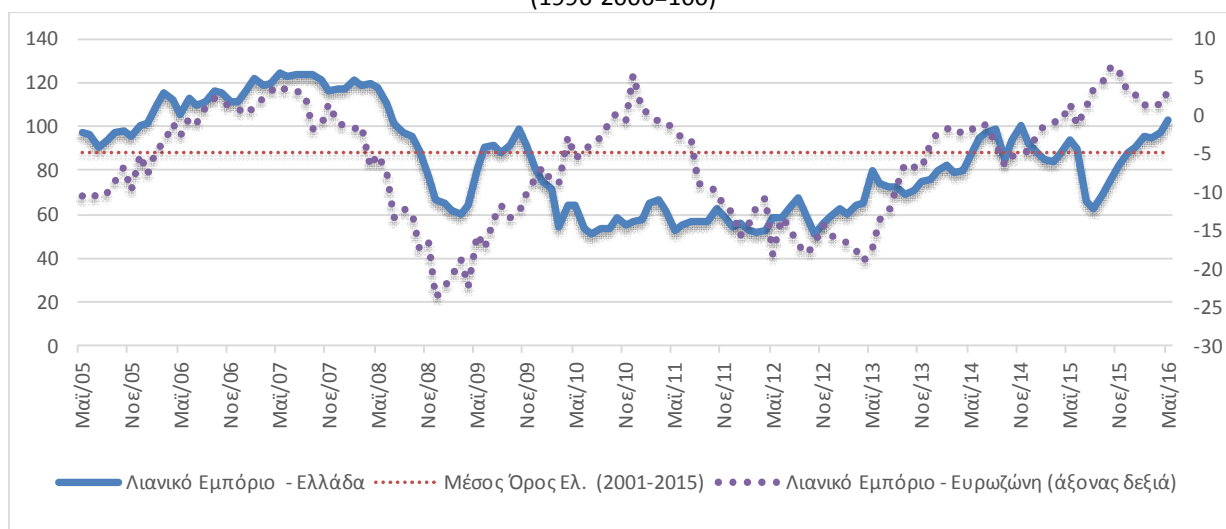
Πίνακας 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο

Τομέας		Ακραίες τιμές			Μέσος όρος						
Λιανικό Εμπόριο (1996-2006=100)		Min	Max		2001-2015	2011	2012	2013	2014	2015	
		50,8 Ιούλ-10	124,3 Μαι-07		87,9	58,9	57,1	70,2	89,1	81,0	
2015											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
88,0	88,8	83,6	87,9	94,0	89,4	65,7	62,8	69,0	76,7	82,3	88,2
2016											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
90,5	95,9	94,4	97,5	102.6							

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις και τις προβλέψεις για τις πωλήσεις και τις εκτιμήσεις για το ύψος των αποθεμάτων.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο
(1996-2006=100)

Πηγή: IOBE, DG Ecfm. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από την DG Ecfm

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Οχήματα – Ανταλλακτικά** επιδεινώνεται και τον Μάιο και διαμορφώνεται στις 91,6 (από 94,7) μονάδες, σε χαμηλότερο επίπεδο σε σχέση με το

αντίστοιχο περσινό (99,6 μον.). Οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις του κλάδου χειροτερεύουν (-27 από -12 μον. το ισοζύγιο), ενώ οι προβλέψεις για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου δεν μεταβάλλονται (+22 μον. ο δείκτης). Στα αποθέματα, ο σχετικός δείκτης υποδηλώνει μικρή αποκλιμάκωση (+10 από +15 μον.), με τις προβλέψεις για την απασχόληση να κερδίζουν έδαφος (στις +27 από +19 μον. το σχετικό ισοζύγιο). Στις παραγγελίες προς προμηθευτές, το ισοζύγιο των -10 μονάδων μεταβάλλεται θετικά, στις -4 μονάδες, ενώ τέλος, ως προς τις βραχυπρόθεσμες προβλέψεις των τιμών, ο σχετικός δείκτης κερδίζει 19 μονάδες και διαμορφώνεται στις +26, με το 28% (από 5%) των επιχειρήσεων να αναμένει αύξηση τιμών βραχυπρόθεσμα, αφού εκτός της ανόδου του ΦΠΑ, ολοκληρώνεται και το πρόγραμμα της απόσυρσης, που «έτρεχε» στον κλάδο.

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Πολυκαταστήματα** ανακάμπτουν σημαντικά τον Μάιο, με το σχετικό δείκτη να ανέρχεται στις 100,6 (από 86,7) μονάδες, σε κατώτερη πάντως τιμή σε σχέση με πέρυσι (105,9 μον.). Από τις βασικές μεταβλητές του δείκτη, είναι οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις (+19 από -2 μον. ο δείκτης), αλλά και οι προβλέψεις για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου (+26 από -1 μον. το σχετικό ισοζύγιο) που έλκουν το συνολικό δείκτη σε άνοδο, αφού οι εκτιμήσεις των αποθεμάτων μεταβάλλονται οριακώς ανοδικά (+1 από -1 μον. ο δείκτης). Από τα υπόλοιπα στοιχεία, το ισοζύγιο στις προβλέψεις για τις παραγγελίες προς προμηθευτές αυξάνεται ήπια (+1 από -2 μον.), ενώ στις προβλέψεις για την απασχόληση, ο δείκτης των +18 μονάδων αμβλύνεται και ισοσκελίζεται. Τέλος, στις τιμές, το $\frac{1}{4}$ (από μηδενικό ποσοστό) των επιχειρήσεων αναμένει άνοδό τους και οι υπόλοιπες σταθερότητα.

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ: Νέα βελτίωση προσδοκιών, μικρότερη απαισιοδοξία για την εξέλιξη της ζήτησης

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις **Υπηρεσίες** βελτιώνεται ελαφρά και τον Μάιο, φθάνοντας στις 76,6 (από 70,6) μονάδες, κινούμενος σε ελαφρώς ανώτερη επίδοση από την αντίστοιχη περσινή (70 μον.). **Από τις επιμέρους μεταβλητές του δείκτη, οι αρνητικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων, όπως και οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης αμβλύνονται, ενώ και οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση, αλλάζουν τάση και γίνονται θετικές.** Αναλυτικότερα, ο δείκτης των εκτιμήσεων για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων διαμορφώνεται στις -4 (από -17) μονάδες, ενώ το ισοζύγιο των -17 μονάδων στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση ανακάμπτει στις -12 μονάδες (από -17 μον.). Από την άλλη πλευρά ο αρνητικός δείκτης των προβλέψεων για τη ζήτηση του επόμενου τριμήνου αμβλύνεται κατά 5 μονάδες και επανέρχεται σε θετικό πεδίο τιμών (+2 μον.), ενώ από τα υπόλοιπα στοιχεία, οι αρνητικές προβλέψεις σε όρους απασχόλησης μειώνονται οριακά, με το σχετικό δείκτη να φθάνει τις -7 μονάδες. Στις τιμές, το σχετικό αρνητικό ισοζύγιο των -13 μονάδων αμβλύνεται κατά 10 μονάδες, ενώ τέλος, ένα 19% (από 17%) των επιχειρήσεων δηλώνει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία. Από τις υπόλοιπες, το 30% επισημαίνει την ανεπάρκεια ζήτησης ως βασικότερο εμπόδιο στη λειτουργία του και από ένα 23% αμφότερες την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και την τρέχουσα οικονομική συγκυρία (κεφαλαιακοί έλεγχοι, καθυστέρηση εισπράξεων Δημοσίου, υψηλή φορολογία κ.α.).

Σε επίπεδο βασικών κλάδων των Υπηρεσιών έλαβαν χώρα οι εξής βασικές μεταβολές:

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Ξενοδοχεία – Εστιατόρια – Τουριστικά Πρακτορεία** ενισχύεται τον Μάιο στις 88,9 (από 79,7) μονάδες, σε χαμηλότερο επίπεδο έναντι του αντίστοιχου περυσινού (100,4 μον.). Από τους βασικούς δείκτες, το αρνητικό ισοζύγιο στις εκτιμήσεις για την πορεία της τρέχουσας κατάστασης των επιχειρήσεων αμβλύνεται κατά 11 μονάδες, στις -8, ενώ και στην τρέχουσα ζήτηση καταγράφεται βελτίωση (-9 από -21 μον. ο δείκτης). Οι θετικές προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη ζήτηση ενισχύονται επίσης (+12 από +4 μον. ο δείκτης), ενώ αντίθετα, το ισοζύγιο της απασχόλησης περιορίζεται (+1 από +10 μον.). Ο δείκτης των τιμών κινείται στις +18 μονάδες (από +1 μον.). Τέλος, διαμορφώνεται στο 28% (από 26%), το ποσοστό των επιχειρήσεων που αναφέρει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, με το 27% να κρίνει ως βασικό λειτουργικό εμπόδιο την ανεπάρκεια ζήτησης, το 11% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και το 31% την οικονομική συγκυρία.

Ανοδικά κινείται τον Μάιο ο δείκτης προσδοκιών στους **Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς** (δεν περιλαμβάνονται οι Τράπεζες), στις 57,3 (από 43,1) μονάδες, σε χαμηλότερα επίπεδα σε σύγκριση με τα αντίστοιχα περσινά (59,8 μον.). Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων βελτιώνονται, διορθώνοντας τη μεγάλη απώλεια του περασμένου μήνα (στις -27 από -50 μον. ο δείκτης), ενώ θετικά κινούνται και οι προβλέψεις της βραχυπρόθεσμης ζήτησης (+9 από -17 μον. το ισοζύγιο). Στο χαμηλό ισοζύγιο εκτιμήσεων της τρέχουσας ζήτησης καταγράφεται μικρή βελτίωση στο σχετικό δείκτη (-55 από -63 μον.), ενώ από τα υπόλοιπα στοιχεία, θετικά μεταβάλλονται οι προβλέψεις για την απασχόληση (+5 από -8 μον. ο δείκτης), αλλά και οι προβλέψεις για τις τιμές (-9 από -17 μον. ο δείκτης). Τέλος, το ποσοστό εκείνων που δηλώνουν ανεμπόδιστη επιχειρηματική λειτουργία αυξάνεται στο 32% (από 25%), με το ½ να αναφέρει την ανεπαρκή ζήτηση ως σημαντικότερο πρόσκομμα και το 12% τους λοιπούς τρέχοντες παράγοντες.

Ανάκαμψη προσδοκιών καταγράφεται στις **Διάφορες Επιχειρηματικές Δραστηριότητες**, με το σχετικό δείκτη να αυξάνεται στις 54,7 (από 45,5) μονάδες, επίδοση υψηλότερη του αντίστοιχου περυσινού επιπέδου (41,1 μον.). Στους βασικούς δείκτες, το ισοζύγιο των -26 μονάδων στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων κερδίζει έδαφος (-15 μον.), ενώ αυξητικά κινούνται οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη ζήτηση (-40 από -51 μον. ο δείκτης), αλλά και οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα (-31 από -46 μον. το ισοζύγιο). Ανοδική είναι η τάση και στις προβλέψεις για την απασχόληση, με το σχετικό αρνητικό δείκτη να ανέρχεται στις -31 (από -48) μονάδες. Ως προς τις τιμές, το σχετικό ισοζύγιο των -19 μονάδων διευρύνεται στις -25 μονάδες, ενώ τέλος, ενισχύεται στο 15% (από 8%) το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, με το ¼ να αναφέρει την ανεπάρκεια ζήτησης, το 47% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και το 12% άλλους παράγοντες ως τα βασικότερα εμπόδια λειτουργίας του.

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στην **Πληροφορική και Ανάπτυξη Λογισμικού** κινείται πτωτικά τον Μάιο, στις 66 (από 74,6) μονάδες, σε ανώτερα πάντως επίπεδα από τα αντίστοιχα περσινά (53,9 μον.). Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων επιδεινώνονται, με το σχετικό ισοζύγιο των +8 μονάδων να ισοσκελίζεται, ενώ και στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση καταγράφεται σημαντική πτώση στο σχετικό δείκτη (στις -23 από +4 μον.). Οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη πορεία της ζήτησης παραμένουν αμετάβλητες σε αρνητικό πάντως πεδίο τιμών (στις -8 μον. το ισοζύγιο), με τις προβλέψεις για την απασχόληση του κλάδου να χάνουν έδαφος (στις +4 από +8 μον. ο δείκτης). Οι αποπληθωριστικές προσδοκίες

για τις τιμές εξομαλύνονται (-15 από -25 μον. ο δείκτης), ενώ τέλος, το 27% (από 42%) των επιχειρήσεων δηλώνει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, με ένα ισόποσο ποσοστό ερωτηθέντων να επισημαίνει την ανεπάρκεια ζήτησης ως βασικό εμπόδιο λειτουργίας και ένα 36% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης.

Επιδείνωση σημειώνεται στις επιχειρηματικές προσδοκίες στις **Χερσαίες Μεταφορές** τον Μάιο, οι οποίες επανέρχονται στην πτωτική τροχιά του προηγούμενου εξαμήνου, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 76,5 (από 79,3) μονάδες, στο ίδιο επίπεδο με το αντίστοιχο περσινό. Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα δραστηριότητα παραμένουν αμετάβλητες (-20 μον. το ισοζύγιο), ενώ εκείνες για την τρέχουσα ζήτηση χάνουν έδαφος (-34 από -23 μον. ο δείκτης). Σταθερότητα καταγράφεται στις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης (+29 μον. ο δείκτης), ενώ από τις υπόλοιπες μεταβλητές, οριακώς αρνητικά κινούνται οι προβλέψεις για την απασχόληση (-1 από +1 μον. το ισοζύγιο). Στις τιμές, η τάση υποδηλώνει και πάλι σχετική σταθερότητα, την οποία και προβλέπει το 96% των ερωτηθέντων, με τους υπόλοιπους να αναμένουν μείωση τιμών. Τέλος, παραμένει στο 26% το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνουν ανεμπόδιστη επιχειρηματική λειτουργία, ενώ από τις υπόλοιπες, το 13% επισημαίνει την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και το 41% την ανεπάρκεια ζήτησης ως βασικότερα εμπόδια.

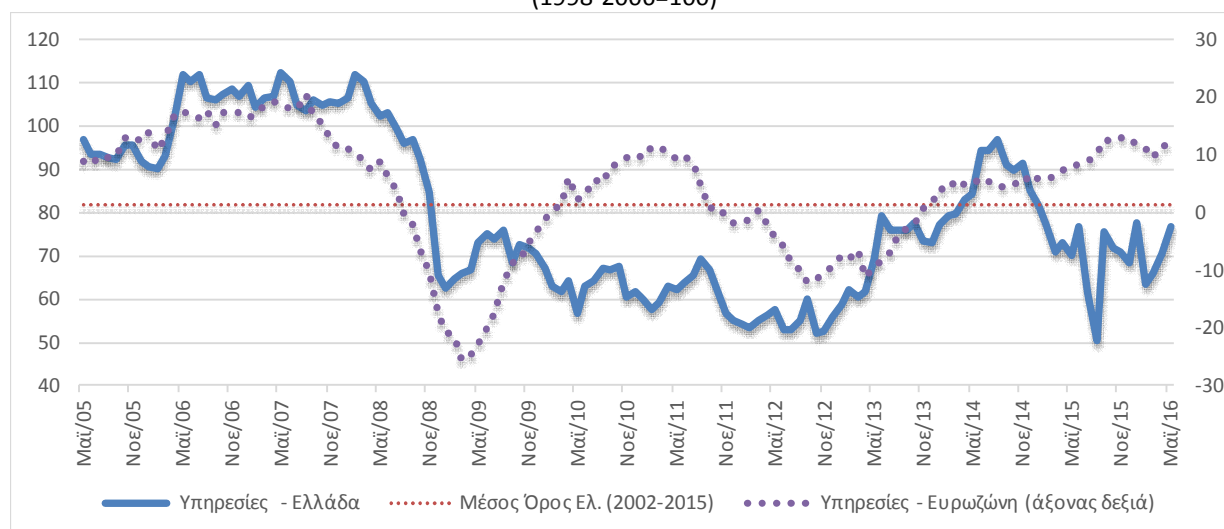
Πίνακας 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες

Τομείς		Ακραίες τιμές			Μέσος όρος						
Υπηρεσίες (1998-2006=100)		Min	Max		2002-2015	2011	2012	2013	2014	2015	
		53,4 Φεβ-12	122,5 γ' τρίμ. 01		82,2	61,7	54,8	70,4	87,2	68,5	
2015											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
81,2	77,0	71,0	73,1	70,0	76,6	61,3	50,4	75,4	72,0	70,9	68,5
2016											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
77,5	63,2	66,0	70,6	76,6							

Σημειώσεις: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση την κατάσταση της επιχείρησης, καθώς και τις εκτιμήσεις και τις προβλέψεις για την πορεία της ζήτησης.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες
(1998-2006=100)

Πηγή: IOBE, DG Ecfm. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από την DG Ecfm

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ**Ανακόπτεται η πτωτική πορεία της καταναλωτικής εμπιστοσύνης**

Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης, μετά από ένα τετράμηνο συνεχούς κάμψης, βελτιώνεται ελαφρώς τον Μάιο, επανερχόμενος στο επίπεδο του Απριλίου, ήτοι στις -71,9 (από -73,7) μονάδες. **Η διαφαινόμενη ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων για την πρώτη αξιολόγηση του τρέχοντος προγράμματος, παρότι ενίσχυσε την απαισιοδοξία των νοικοκυριών για την οικονομική κατάστασή τους λόγω των νέων μέτρων, ουσιαστικά ανέκοψε την κλιμακούμενη τους τελευταίους μήνες ανησυχία τους, όσο παρατεινόταν οι διαπραγματεύσεις, για τις οικονομικές προοπτικές της χώρας. Η προβλεπόμενη σχετική σταθεροποίηση της ελληνικής οικονομίας, έστω σε χαμηλά επίπεδα, αναμένεται να αποτυπωθεί στη σταδιακή αναθέρμανση της αγοράς εργασίας.** Η Ελλάδα παρέμεινε πρώτη ως προς την απαισιοδοξία των νοικοκυριών στην ΕΕ, με την Βουλγαρία να έπεται σε μεγάλη απόσταση (-29,4 από -29,2), ενώ ακολουθούν η Κροατία (-20,1 από -17,8 μον.), η Ρουμανία (-18,6 από -17,6 μον.) και η Σλοβενία (-17,4 από -16,4 μον.). Στην Κύπρο, η καταναλωτική εμπιστοσύνη κάμφθηκε τον Μάιο, με το σχετικό δείκτη να κινείται στις -11,2 (από -7,2) μονάδες. Ο μέσος δείκτης σε ΕΕ και Ευρωζώνη σημείωσε άνοδο, στις -5,7 (από -6,8) και τις -7 (από -9,3) μονάδες αντίστοιχα, παρουσιάζοντας ανοδική τάση σε 11 χώρες (από 15 τον Απρίλιο και 8 τον Μάρτιο). Θετικούς δείκτες παρουσίασαν τον Μάιο 8 (από 7) χώρες: οι σκανδιναβικές χώρες (Σουηδία, Φινλανδία, Δανία), το Λουξεμβούργο, η Τσεχία, η Ολλανδία, η Μάλτα και η Ιρλανδία. Αναλυτικά στην Ελλάδα:

- **Εκ νέου επιδείνωση προβλέψεων για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών**

Οι προβλέψεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους τους προσεχείς 12 μήνες χειροτέρευσαν και τον Μάιο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -66,1 (από -64,8) μονάδες. Το 73% των νοικοκυριών αναμένει εκ νέου ελαφρά ή αισθητή επιδείνωση της οικονομικής του κατάστασης. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώνονται στις +0,2 και -1,9 μονάδες.

- **Οριακή κάμψη και στις προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση της χώρας**

Οι προβλέψεις των νοικοκυριών για την οικονομική κατάσταση της χώρας τους το προσεχές 12-μηνο επιδεινώθηκαν ακόμα ένα μήνα τον Μάιο, με το σχετικό δείκτη να υποχωρεί στις -80,7 (από -80,1) μονάδες. Το 82% των καταναλωτών προέβλεπε μικρή ή αισθητή επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης της χώρας. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώνονται στις -9,0 και -7,8 μονάδες.

- **Βελτίωση της πολύ χαμηλής ωστόσο πρόθεσης για αποταμίευση**

Ο δείκτης της πρόθεσης για αποταμίευση τους προσεχείς 12 μήνες διαμορφώθηκε τον Μάιο στις -78,4 (από -81,6) μονάδες. Το 89% (από 92%) των νοικοκυριών θεωρεί μη πιθανή ή καθόλου πιθανή την αποταμίευση στο επόμενο 12μηνο, ενώ οι σχετικοί δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώθηκαν στις -0,5 και -6,1 μονάδες αντίστοιχα.

- **Λιγότερο δυσμενείς προβλέψεις για την πορεία της ανεργίας**

Ο δείκτης πρόβλεψης για την εξέλιξη της ανεργίας τους προσεχείς 12 μήνες βελτιώθηκε τον Μάιο στις 62,4 (από 68,3) μονάδες. Το ποσοστό των νοικοκυριών που προβλέπει ελαφρά ή αισθητή άνοδο της ανεργίας διαμορφώθηκε στο 78% (από 82%), με το 7% (από 5%) των ερωτηθέντων να αναμένει το αντίθετο. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη βρίσκονται στις +13,7 και +12,4 μονάδες.

- **Ήπια ενίσχυση της πρόθεσης για μείζονες αγορές**

Η πρόθεση των καταναλωτών για σημαντικές αγορές τους προσεχείς 12 μήνες (επίπλων, ηλεκτρικών συσκευών κ.λπ.) βελτιώθηκε και τον Μάιο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -51,2 (από -56,1) μονάδες. Το 56% (από 61%) των καταναλωτών προέβλεψε ότι θα προβεί σε λιγότερες ή πολύ λιγότερες δαπάνες, ενώ ένα 3% αναμένει το αντίθετο. Οι ευρωπαϊκοί δείκτες κινήθηκαν στις -15,4 μονάδες στην ΕΕ και στις -19,2 μονάδες στην Ευρωζώνη.

- **Σημαντική κλιμάκωση πληθωριστικών προσδοκιών**

Το θετικό ισοζύγιο του Απριλίου των +13,6 μονάδων στις προβλέψεις μεταβολών στις τιμές τους προσεχείς 12 μήνες, αυξάνεται έντονα τον Μάιο, στις +37,6 μονάδες, με το 63% (από 42%) των νοικοκυριών να προβλέπει αύξηση τιμών με τον ίδιο ή ταχύτερο ρυθμό και το 16% (από 30%) να αναμένει σταθερότητα. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώνονται στις +4,8 και +3,4 μονάδες.

- **Αύξηση του ποσοστού εκείνων που «αντλούν από τις αποταμιεύσεις τους»**

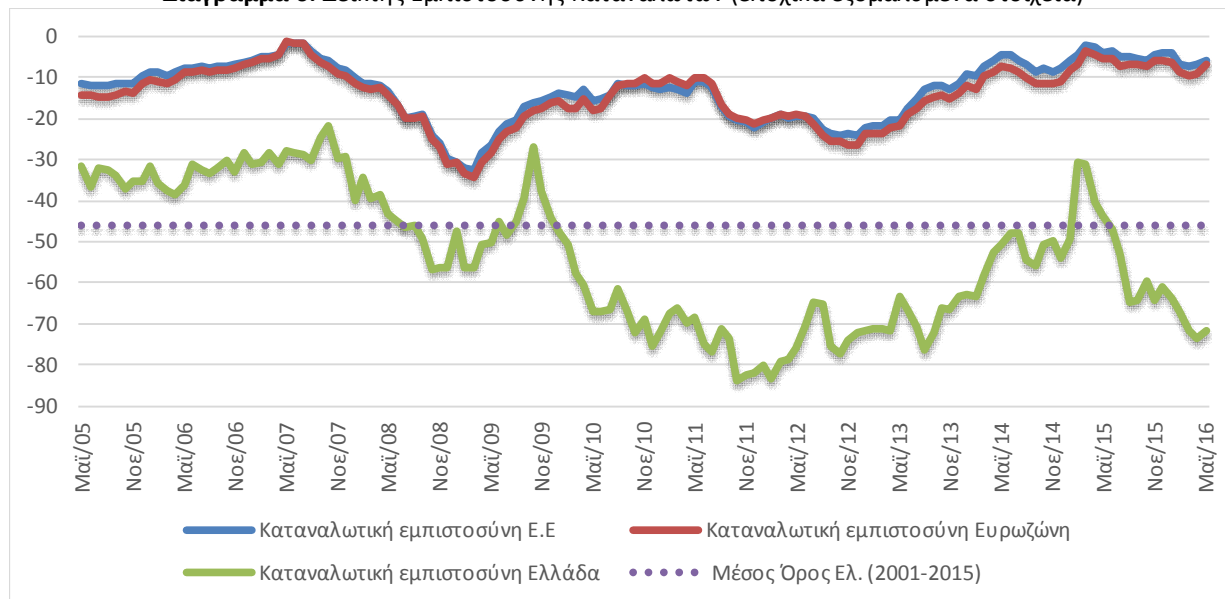
Ως προς τις εκτιμήσεις για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού, το ποσοστό των καταναλωτών που δηλώνει ότι «μόλις τα βγάζει πέρα» υποχωρεί τον Μάιο στο 62% (από 69%), ενώ το ποσοστό εκείνων που αναφέρουν ότι αντλούν από τις αποταμιεύσεις τους αυξάνεται στο 14% (από 10%). Οι καταναλωτές που δηλώνουν ότι αποταμιεύουν λίγο ή πολύ αντιπροσωπεύουν εκ νέου το 7-8% του συνόλου των ερωτηθέντων, ενώ όσοι δηλώνουν ότι «έχουν χρεωθεί» αυξήθηκαν ελαφρώς, στο 15% (από 13%).

Πίνακας 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

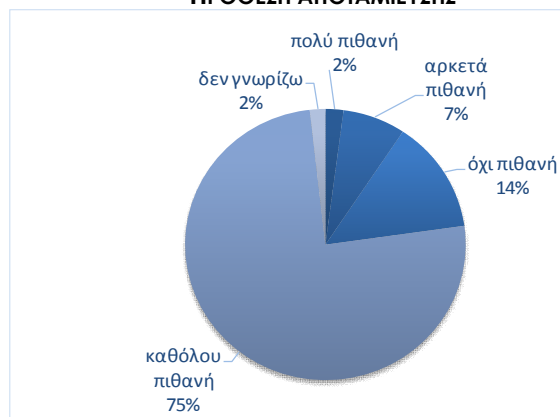
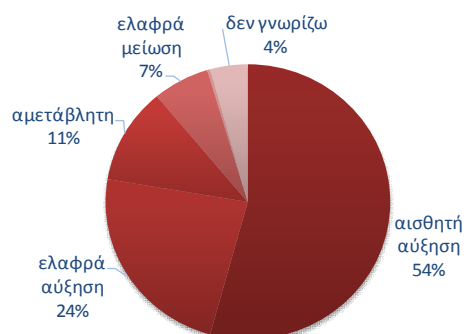
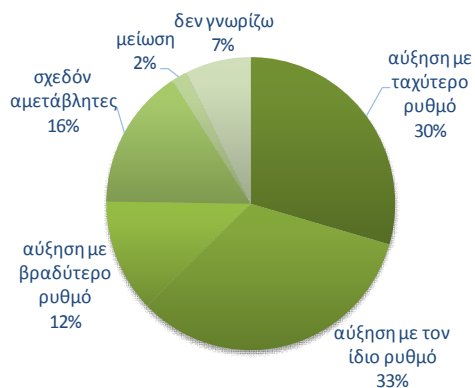
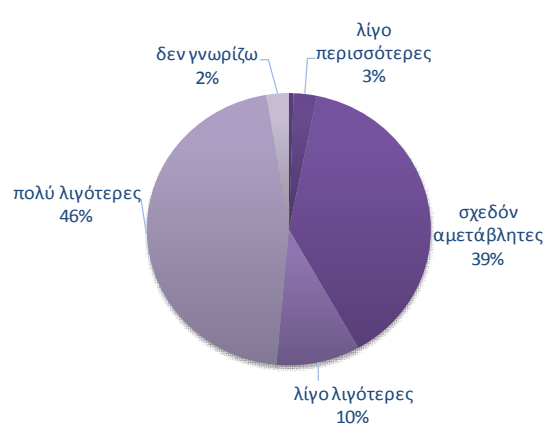
Πίνακας 5: Δεκάτης Επικριτούσης Καταναλωτών (ετήσια εξομαλυνόμενα στοιχεία)												
Περιοχή	Ακραίες τιμές		Μέσοι όροι									
	Min	Max	2001-2015	2011	2012	2013	2014	2015				
ΕΕ-28	-31,9 Μαρ-09	0,8 Ιαν-01	-12,1	-15,5	-21,4	-16,4	-6,8	-4,1				
Ευρωζώνη	-34,2 Μαρ-09	1,0 Ιαν-01	-13,6	-14,3	-22,3	-18,6	-10,0	-6,1				
Ελλάδα	-83,8 Οκτ-11	-16,9 Απρ-04	-46,2	-74,1	-74,8	-69,3	-54,0	-50,7				
Περιοχή	2015											
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-28	-6,1	-4,6	-2,0	-2,4	-4,2	-3,5	-5,1	-4,8	-5,6	-5,8	-4,5	-3,9
Ευρωζώνη	-8,4	-6,6	-3,6	-4,6	-5,5	-5,5	-7,1	-6,8	-7,0	-7,5	-5,9	-5,7
Ελλάδα	-49,3	-30,6	-31,0	-40,5	-43,6	-46,8	-52,9	-64,8	-64,2	-59,6	-64,1	-61,1
Περιοχή	2016											
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-28	-4,2	-6,6	-7,3	-6,8	-5,7							
Ευρωζώνη	-6,3	-8,8	-9,7	-9,3	-7							
Ελλάδα	-63,9	-66,8	-71,9	-73,7	-71,9							

Σημείωση: ο Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών υπολογίζεται με βάση τις προβλέψεις για τη γενικότερη οικονομική κατάσταση της χώρας, την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους, την πρόθεση αποταμίευσης και την πρόβλεψη για την ανεργία. Οι προβλέψεις κινούνται στο διάστημα +100 (όλοι προβλέπουν αύξηση) έως -100 (όλοι προβλέπουν μείωση) και εμφανίζονται ως διαφορές θετικών-αρνητικών απαντήσεων. Αρνητική διαφορά σημαίνει ότι το ποσοστό αυτών που προβλέπουν μείωση κάθε μεγέθους υπερτερεί του ποσοστού όσων προσδοκούν αύξηση και αντίστροφα.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

Διάγραμμα 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

Διάγραμμα 7: Βασικοί Δείκτες έρευνας καταναλωτών το επόμενο 12μηνο**ΠΡΟΘΕΣΗ ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΗΣ****ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ****ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ****ΠΡΟΘΕΣΗ ΓΙΑ ΜΕΙΖΟΝΕΣ ΑΓΟΡΕΣ**

Πηγή: IOBE